

12 VRAGEN AAN

José van Loon

In deze rubriek komt een bekend, beroemd of anderszins opmerkelijk persoon aan het woord voor wie vilten een belangrijk onderdeel is in het dagelijks leven.

1. Waar ben je geboren en opgegroeid en heeft dat invloed gehad op je huidige werk?

Jazeker, ik ben geboren in Roermond, maar opgegroeid in Arnhem-Zuid. Daar had je ook het Immerloo park. Ik ging veel de natuur in,

Lock out

struinen, uilenballen uitpluizen, katapults maken. Mijn ouders namen ons altijd mee om gezonde lucht op te snuiven in de bossen. In Arnhem heb je de kunstacademie ArtEZ en het gemeentemuseum, nu Museum Arnhem en werden er veel creatieve cursussen gegeven. Op de middelbare school hing al een academiesfeertje. Onze tekendocent was net afgestudeerd van ArtEZ. Kregen we bezoek, dan gingen we naar het Kröller-Müller Museum, de Ginkelse heide of de Posbank. Mijn moeder was heel creatief en kan goed tekenen, schilderen en etsen.

Op de basisschool kreeg ik problemen met mijn lijf. EDS, dat staat voor het Ehlers-Danlos syndroom en het is een aangeboren erfelijke bindweefselstoornis. Bindweefsel zit overal in je lichaam; in je huid, spieren, bloedvaten, organen. Denk aan elastiek dat alles bij elkaar houdt. Bij mij is dat slap, door m'n hele lijf, o.a. ben ik hypermobiel. Op m'n 36e had ik een rollator nodig, op m'n 42e kwam een rolstoel. Dankzij de technische ontwikkelingen heb ik nu een elektrische fiets met gashendel en een elektrische loopfiets, die me meer bewegingsvrijheid geven.

Na de middelbare school wilde ik de kunstacademie doen. Dat was fysiek te zwaar vond men. Botanisch tekenaar dan? Maar hoe lang zou ik de fijne motoriek nog hebben? Dus ben ik diëtetiek gaan studeren. Hier kon ik ook m'n creativiteit kwijt, door recepten te ontwikkelen voor mensen met voedselallergieën; dat was 35 jaar geleden nog onbekend. Begin 2000 werd ik 100% afgekeurd, toen heb ik wel mijn propedeuse behaald in Arnhem aan de ArtEZ. Maar het Rietveld gebouw is niet goed toegankelijk. En ik stopte.

2. Hoe en waar heb je het vilten geleerd en wat is het eerste dat je ooit gevilt hebt?

Met vilt als materiaal ben ik in aanraking gekomen via een workshop bij een vriendin, we gingen antroposofische bloemkindjes maken. Later heb ik vijf hobbyboeken geschreven, onder andere 'Bloemenfiguren van vilt'. Ik vond het heerlijk om buiten naar bijvoorbeeld de akelei te kijken en dan zelf de ontwerpen te maken van lapjes vilt. Ik heb veel workshops gegeven.

3. Hoe ging het verder na die eerste keer?

Ik heb natvilt en droogvilt gedaan, ik had een punchmachine. Nu gebruik ik heel af en toe een priknaald om iets weg te werken. Viltten werd te zwaar dus ben ik met fabrieksvilt gaan werken. Het is een natuurlijk verloop, waarin ik met mijn beperkingen steeds andere werkvormen ontdek.

12 VRAGEN AAN | VERVOLG

Grenzeloos

Ik werk veel met de borduurmachine; ik maak de ontwerpen, de machine doet het werk. 3D-werk doe ik met de hand. Tijdens het revalideren heb ik geleerd, steeds een korte tijd

Vermoorde onschuld

mijn spieren te belasten en bewegingen af te wisselen. Tussendoor werk ik op de pc, maak stansjes of borduur. De vele tussenstops hebben als voordeel dat ik elke keer fris tegen mijn werk aankijk om verder te kunnen gaan.

4. Wat was voor jou een mijlpaal?

Mijn eerste expositie, bij Carla Aalberts van galerie Help U Zelfen, na mijn propedeuse aan de kunstacademie bestond uit keramiek en handgemaakt vilt. Een hoofddocent op de ArtEZ zei: "Als je fysiek de academie niet aankan, dan ga je toch zelf gewoon aan de slag?". Beiden hebben mij zó geholpen.

5. Wat is jouw manier van werken?

Ik werk aan meerdere projecten tegelijk, zodat ik mijn handelingen kan afwisselen. Zo maak ik vooral series van kleine objecten.

Van mijn moeder kreeg ik een kommetje, een dierbaar stuk dat van m'n oma was geweest. Het was stukgefallen. Vaak wordt zoiets geplakt met lijm die op termijn lelijk geel uitslaat. Ik maakte er een restauratieproject van door het te 'lijmen' met vilt. Dat was het begin van een nieuw ingeslagen weg. Van alle kanten kreeg ik kapotte serviezen en poppen. Mensen uit het dorp weten het, ik tref soms een zakje aan bij m'n poort. Met een winkel in Ommen heb ik de afspraak, dat ze me scherven opsturen. De bezorger die me een keer een doos bracht maakte zich snel uit de voeten, hij dacht waarschijnlijk dat hij niet voorzichtig genoeg was geweest; de doos maakte nogal een rammelend geluid.

Ik maak een vertaalslag waar ieder z'n eigen verhaal bij kan verzinnen. Textiel in combinatie met gebroken glas en keramiek leent zich er goed voor om kwetsbaarheid en tegelijkertijd kracht uit te drukken. De schoonheid en emotionele waarde van de eens hele objecten blijven.

Kleuren zijn voor mij belangrijk. Ik heb een enorm kleurenpalet aan naaigarens van het Duitse eco-keurmerk Madeira. De viltlapjes verf ik zelf met walnoot of met synthetische verf, omdat dit beter wordt opgenomen

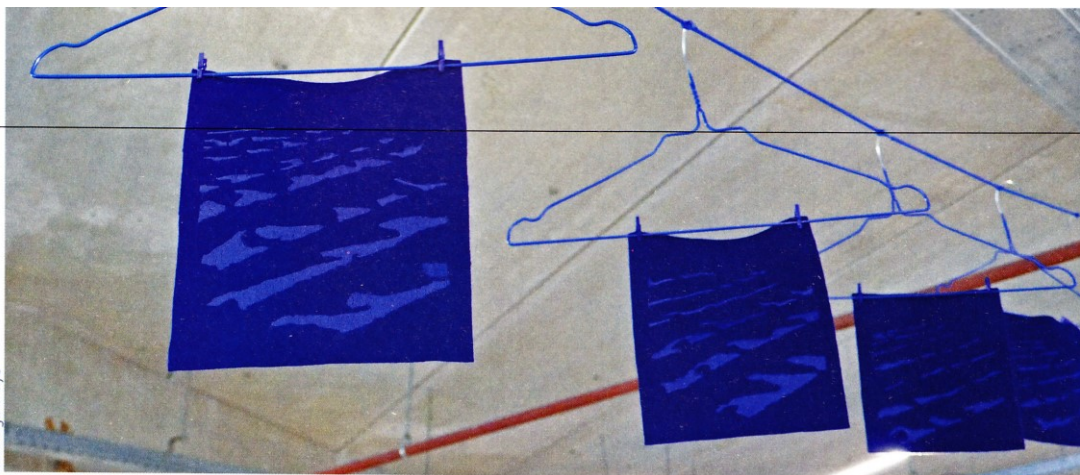
door de wol dan natuurlijke verfstoffen. Als beits gebruik ik azijn. Met een pipetje kan ik heel gedoseerd kleurstoffen toevoegen. Na twee keer verven in hetzelfde verfbad is alle verf opgenomen en hoef ik geen verf door de gootsteen te spoelen. Blijft er toch nog kleurstof over, dan schraap ik de opgedroogde restjes uit het potje, zodat het niet in het afvalwater terecht komt. Natuurlijk verven is niet altijd even milieuvriendelijk, bepaalde metaalzouten blijven in het spoelwater achter. Voor een antroposofische groothandel heb ik dit uitgezocht.

6. Waar ben je op dit moment mee bezig?

Een serie, gemaakt voor 75 jaar Vrijheid, wordt in mei geëxposeerd op de Art Brut Biënnale in Hengelo, samen met ander werk. De titel is Bewogen tijd en het bestaat uit geborduurde viltten rechthoeken. Deze serie is afgeleid van een filmpje met feestvlaggetjes die, door de zon en wind, een golvend schaduwbeeld geven. Ik heb van 100 film stills patronen gemaakt. Refererend aan de Tibetaanse gebedsvlaggetjes zijn ze vierkant. Met knijper-tjes bevestigd aan hangertjes, die symbool staan voor de mensen die niet terugkeerden uit de oorlog. Feest is positief, maar de schaduwzijde is er ook. Het pand waarin ik, met meerdere kunstenaars, aan dit thema werkte werd platgebombardeerd. Daardoor komt het nog dichterbij. Het glansgaren op het matte vilt, kleurt mooi in de beweging van de wind ...

7. Wat inspireert jou?

Het dagelijks leven, de dingen die ik mee-maak. En de natuur, de groei, kiemkracht en

het verval. Vormen van zaaddozen, bladeren en bloemen.

In de werken zit de hint in de titel. De wereld is niet alleen mooi, lief en schattig. De pop met droomwolkjes, heeft als titel 'Later is voorbij'. Maak er nu wat van!

8. Wie is jouw favoriete ontwerper of kunstenaar?

Ik ben geïnspireerd door de puurheid en rauwheid waarmee Louise de Bourgeois werkte. Op de academie werd ik aangetrokken door het abstracte en het organische 3D werk van Barbara Hepworth. Louise is heel direct, Barbara heel doordacht.

9. Hoe zou je jouw stijl willen omschrijven?

Zacht en kleurrijk met een rauw randje. Vilt speelt de hoofdrol in combinatie met uiteenlopende materialen. Als iets niet zo leuk is, toch proberen de schoonheid erin te vinden. Ik ben een pietje precies, dat zie je in mijn strakke lijnvoering. Ik werk veel met de borduurmachine en heb een uitgebreid kleuren pallet tot mijn beschikking.

Het werk met het kuiken ziet er in eerste instantie heel lief uit. De titel is 'De vermoorde onschuld spelen'. Als je goed kijkt zie je de dat de kleuren naar beneden toe donkerder worden. Ze staat, verheven, op een afgebroken glasvoet. Ze is goed bezig, wil ze ons laten denken Ik wil dan toch ook een boodschap mee geven.

10. Wat maakt jou de vilt-kunstenaar die je nu bent?

De aangeboren passie voor natuur, textiel en tekenen. Daarbij stuurt mijn beperking me in hoe een kunstwerk wordt uitgevoerd. Als kind heb ik ooit meegedaan met een wedstrijd om een kersttekening te maken voor een personeelsblaadje. Mijn inzending bestond toen al uit een textielcollage.

11. Wat zou je onze lezers willen adviseren?

Rustig doorgaan met ademen en met

werken. Als je iets beeldend wil maken bedenk dan: hoe kan ik wat ik wil zeggen nog meer zeggingskracht geven. En ben je minder mobiel, dan kun je altijd reizen in je hoofd.

12. Waar zou je over ongeveer vijf jaar willen staan?

Ik hoop dat ik dan nog kan doen wat ik wil doen. Het is voortdurend aanpassen, een geleidelijk proces. Ik kan me niet voorstellen dat ik niet met kunst maken bezig ben. Op m'n 14e heb ik een spiegelreflexcamera gekocht. Misschien ga ik wel weer fotograferen.

In Cubegallery, een kunstgalerie en B&B hangt altijd borduurwerk van mij www.cubegallery.nl

Meer werk op: www.josevanloon.nl